

1969 M. TARPTAUTINĖ KONVENCIJA DĖL LAIVŲ MATMENŲ NUSTATYMO

Susitariančiosios Vyriausybės,
SIEKDAMOS nustatyti vienodus tarptautinių reisų laivų matmenų nustatymo principus ir taisykles,
MANYDAMOS, kad to geriausiai galima pasiekti sudarant konvenciją,
SUSITARĖ:

1 straipsnis

Bendrieji įsipareigojimai pagal Konvenciją

Susitariančiosios Vyriausybės įsipareigoja įgyvendinti šios Konvencijos ir jos priedų, kurie yra neatskiriama šios Konvencijos dalis, nuostatas. Bet kuri nuoroda į šią Konvenciją kartu yra ir nuoroda į jos priedus.

2 straipsnis

Apibrėžtys

Šioje Konvencijoje, jei specialiai nenurodyta kitaip:

1. „Taisyklės“ – prie šios Konvencijos pridėtos taisyklės;
2. „Administracija“ – valstybės, su kurios vėliava laivas plaukioja, vyriausybė;
3. „tarptautinis reisas“ – reisas jūra iš šalies, kuriai ši Konvencija taikoma, į už šios šalies ribų esantį uostą, arba atvirkščiai. Taikant šią sąvoką, bet kuri teritorija, už kurios tarptautinius santykius atsako Susitariančioji Vyriausybė arba kurią valdo Jungtinės Tautos, laikoma atskira šalimi;
4. „bendroji talpa“ – bendras viso laivo dydis, nustatytas pagal šios Konvencijos nuostatas;
5. „naudingoji talpa“ – naudinga laivo talpa, nustatyta pagal šios Konvencijos nuostatas;
6. „naujas laivas“ – laivas, kurio kilis buvo pastatytas ant stapelio arba kurio statybos etapas šios Konvencijos įsigaliojimo dieną ar po jos yra panašus;
7. „esamas laivas“ – laivas, kuris nėra naujas;
8. „ilgis“ – 96 proc. laivo bendrojo ilgio vaterlinijoje, atitinkančioje 85 proc. mažiausio nuo kilio viršaus išmatuoto teorinio borto aukščio lygį, arba laivo ilgis toje pačioje vaterlinijoje nuo forštevenio priekio iki vairo balerio ašies, jei jis būtų didesnis. Laivuose, kurie buvo suprojektuoti plaukioti su pasvirusiu kiliu, šis ilgis matuojamas su projektine vaterlinija lygiagrečioje vaterlinijoje;
9. „Organizacija“ – Tarpvyriausybėnė jūrų konsultacinė organizacija.

3 straipsnis

Taikymas

1. Ši Konvencija taikoma tokiems tarptautinių reisų laivams:
 - a) laivams, įregistruotiems šalyse, kurių vyriausybės yra Susitariančiosios Vyriausybės;
 - b) laivams, įregistruotiems teritorijose, kurioms šios Konvencijos galiojimas išplėstas pagal 20 straipsnio sąlygas;
 - c) neregistruotiems laivams, plaukiojantiems su valstybės, kurios vyriausybė yra Susitariančioji Vyriausybė, vėliava.
2. Ši Konvencija taikoma:
 - a) naujiems laivams;
 - b) esamiems laivams, kuriuose atlikti tokie perdirbimai arba pakeitimai, kad dėl jų, Administracijos nuomone, gerokai pasikeičia šių laivų bendroji talpa;

c) esamiems laivams – jei to pageidauja laivo savininkas;
 d) visiems esamiems laivams – praėjus dvylikai metų po Konvencijos įsigaliojimo; tačiau šiems laivams (be nurodytų šio punkto b ir c dalyse) taikant atitinkamus kitų esamų tarptautinių konvencijų reikalavimus lieka galioti ta pati jiems nustatyta talpa.

3. Esamų laivų, kuriems ši Konvencija taikoma pagal šio straipsnio 2 punkto c papunktį, bendroji talpa negali būti po to nustatoma pagal reikalavimus, Administracijos taikytus tarptautinių reisų laivams prieš įsigaliojant šiai Konvencijai.

4 straipsnis

Išimtys

1. Ši Konvencija netaikoma: a) karo laivams;
 b) trumpesniems kaip 24 m (79 pėdų) laivams.
2. Niekas iš to, kas čia nurodyta, netaikoma laivams, plaukiojantiems tik:
 - a) Didžiuosiuose Šiaurės Amerikos ežeruose ir Šv. Lauryno upe iki rytinės ribos, einančios rumbo linija, nubrėžta nuo Cap des Rosiers kyšulio iki Anticosti salos West Point kyšulio ir toliau į šiaurę nuo Anticosti salos 63° vakarų ilgumos dienovidiniu.
 - b) Kaspijos jūroje; arba
 - c) La Platos, Paranos ir Urugvajaus upėmis iki rytinės ribos, einančios rumbo linija, nubrėžta tarp kyšulių Punta Rasa (Cabo San Antonio) Argentinoje ir Punta del Este Urugvajuje.

5 straipsnis

Neįveikiamų aplinkybių (*Force majeure*) atvejai

1. Jei šios Konvencijos nuostatos laivui negalioja jam išplaukiant į bet kokį reisą, jos nepradedą jam galioti ir tada, kai jis dėl blogo oro arba kitokių neįveikiamų aplinkybių yra priverstas pakeisti jam nustatytą maršrutą.
2. Taikydamos šios Konvencijos nuostatas, Susitariančiosios Vyriausybės turi tinkamai atsižvelgti į bet kokio laivo bet kokį nukrypimą nuo maršruto arba vėlinimąsi dėl blogo oro arba kitokių neįveikiamų aplinkybių.

6 straipsnis

Talpų apskaičiavimas

Bendrają ir naudingąją talpas nustato Administracija; tačiau ji gali patikėti nustatyti šias talpas jos pripažintiems asmenims arba organizacijoms. Kiekvienu atveju ši Administracija prisiima visišką atsakomybę už bendrosios ir naudingosios talpų apskaičiavimą.

7 straipsnis

Liudijimo išdavimas

1. Kiekvienam laivui, kurio bendroji ir naudingoji talpos nustatytos pagal šią Konvenciją, išduodamas Tarptautinis laivo matmenų liudijimas (1969 m. forma).
2. Šį liudijimą išduoda Administracija arba jos tinkamai įgalioti bet koks asmuo arba organizacija. Kiekvienu atveju Administracija prisiima visišką atsakomybę už liudijimo išdavimą.

8 straipsnis

Kitos vyriausybės išduodamas liudijimas

1. Susitariančioji Vyriausybė gali, kitos Susitariančiosios Vyriausybės prašymu, pagal šią

Konvenciją nustatyti laivo bendrąją ir naudingąją talpas ir išduoti arba įgalioti išduoti šiam laivui Tarptautinį laivo matmenų liudijimą (1969 m. forma).

2. Liudijimo kopija ir talpų apskaičiavimo kopija kaip galima anksčiau perduodamos prašymą pateikusiai vyriausybei.

3. Taip išduotame liudijime nurodoma, kad jis buvo išduotas paprašius valstybės, su kurios vėliava laivas plaukioja arba plaukios, vyriausybei; šis liudijimas galioja ir turi būti pripažįstamas taip pat, kaip ir pagal 7 straipsnį išduotas liudijimas.

4. Tarptautinis laivo matmenų liudijimas (1969 m. forma) negali būti išduotas nė vienam laivui, plaukiojančiam su valstybės, kurios vyriausybė nėra Susitariančioji Vyriausybė, vėliava.

9 straipsnis **Liudijimo forma**

1. Liudijimas parengiamas jį išduodančios šalies valstybine kalba arba kalbomis. Jei vartojamoji kalba nėra nei anglų nei prancūzų kalba, liudijimo tekste turi būti vertimas į vieną iš šių kalbų.

2. Liudijimo forma turi atitikti II priede pateiktą formą.

10 straipsnis **Liudijimo panaikinimas**

1. Jei laivo sandara, konstrukcija, tūris, patalpų naudojimas, bendras skaičius keleivių, kuriuos laivui leidžiama vežti pagal jo keleivinį liudijimą, laivui nustatyta krovininė vaterlinija arba leidžiama grimzlė pakeičiami tiek, kad dėl to padidėja laivo bendroji arba naudingoji talpa, Tarptautinis laivo matmenų liudijimas (1969 m. forma) – išskyrus taisyklėse nustatytas išimtis – netenka galios ir Administracija turi jį panaikinti.

2. Laivui Administracijos išduotas liudijimas netenka galios laivą perdavus plaukioti su kitos valstybės vėliava, išskyrus atvejus, nurodytus šio straipsnio 3 punkte.

3. Perdavus laivą plaukioti su kitos valstybės, kurios vyriausybė yra Susitariančioji Vyriausybė, vėliava, Tarptautinis laivo matmenų liudijimas (1969 m. forma) lieka galioti ne ilgiau kaip tris mėnesius, arba kol Administracija vietoj jo neišduoda kito Tarptautinio laivo matmenų liudijimo (1969 m. forma), atsižvelgiant į tai, kas įvyktų anksčiau. Valstybės, su kurios vėliava laivas plaukiojo iki tol, Susitariančioji Vyriausybė kaip galima anksčiau po laivo perdavimo nusiunčia Administracijai liudijimo, kurį laivas turėjo jo perdavimo metu, kopiją bei atitinkamų jo matmenų apskaičiavimo kopiją.

11 straipsnis **Liudijimo pripažinimas**

Susitariančiosios Vyriausybės pagal šią Konvenciją išduotas liudijimas turi būti pripažįstamas kitų Susitariančiųjų Vyriausybių ir visais su šia Konvencija susijusiais atvejais jų laikomas taip pat galiojančiu, kaip ir jų išduoti liudijimai.

12 straipsnis **Tikrinimas**

1. Kai laivas, plaukiojantis su valstybės, kurios vyriausybė yra Susitariančioji Vyriausybė, vėliava yra kitų Susitariančiųjų Vyriausybių uostuose, jį gali tikrinti šių vyriausybių tinkamai įgalioti pareigūnai. Taip tikrinant užtenka įsitikinti, kad:

a) laivas turi galiojantį Tarptautinį laivo matmenų liudijimą (1969 m. forma); ir

- b) pagrindinės laivo savybės atitinka liudijime nurodytus duomenis.
- 2. Toks patikrinimas jokių būdu neturi laivo kaip nors užlaikyti.
- 3. Jei tikrinant būtų atskleista, kad pagrindinės laivo savybės skiriasi nuo nurodytųjų jo Tarptautiniame laivo matmenų liudijime (1969 m. forma) taip, kad dėl šio skirtumo laivo bendroji arba naudingoji talpa tampa didesnė, apie tai turi būti nedelsiant pranešta valstybės, su kurios vėliava laivas plaukioja, vyriausybei.

13 straipsnis

Privilegijos

Į šios Konvencijos teikiamas privilegijas negali pretenduoti joks laivas, neturintis galiojančio pagal šią Konvenciją išduoto liudijimo.

14 straipsnis

Ankstesnės sutartys, konvencijos ir susitarimai

- 1. Visos kitos šiuo metu galiojančios su laivų matmenimis susijusios sutartys, konvencijos ir susitarimai tarp valstybių, šios Konvencijos Šalių, ir toliau visiškai galios visos ir visą joms nustatytą laiką:
 - a) laivams, kuriems ši Konvencija netaikoma; ir
 - b) laivams, kuriems ši Konvencija taikoma – dėl dalykų, kurie jos nuostatose specialiai nenurodyti.
- 2. Tačiau jei šios sutartys, konvencijos ir susitarimai prieštarauja šios Konvencijos nuostatoms, viršenybę turi šios Konvencijos nuostatos.

15 straipsnis

Informacijos teikimas

- 1. Susitariančiosios Vyriausybės įsipareigoja perduoti ir deponuoti Organizacijai:
 - a) pakankamą skaičių pagal šios Konvencijos nuostatas išduotų jų liudijimų pavyzdžių, kad jie būtų išplatinti tarp Susitariančiųjų Vyriausybių;
 - b) įvairiais klausimais, kurie patenka į šios Konvencijos taikymo sritį, privalomų skelbti įstatymų, įsakymų, dekretų, taisyklių ir kitokių teisės aktų tekstus; ir
 - c) nevyriausybinių institucijų, įgaliotų veikti vyriausybių vardu sprendžiant su laivų matmenimis susijusius klausimus, sąrašus, kad jie būtų išplatinti tarp Susitariančiųjų Vyriausybių.

16 straipsnis

Pasirašymas, priėmimas ir prisijungimas

- 1. Šią Konvenciją galima pasirašyti per šešis mėnesius nuo 1969 m. birželio 23 d., o vėliau prie jos bus galima prisijungti. Jungtinių Tautų valstybių narių, bet kurių specializuotų institucijų, Tarptautinės atominės energijos agentūros narių arba Tarptautinio Teisingumo Teismo statuto šalių vyriausybės gali tapti Konvencijos Šalimis:
 - a) pasirašydamos ją be išlygos dėl priėmimo;
 - b) pasirašydamos ją su išlyga dėl priėmimo ir ją priimdamos; arba
 - c) prie jos prisijungdamos.
- 2. Konvencija priimama arba prie jos prisijungiama deponuojant Organizacijai priėmimo arba prisijungimo dokumentą. Organizacija praneša visoms šią Konvenciją pasirašiusioms arba prie jos prisijungusioms vyriausybėms apie kiekvieną naują priėmimą arba prisijungimą ir atitinkamų dokumentų deponavimo datą. Organizacija taip pat praneša Konvenciją jau pasirašiusioms

vyriausybėms apie bet koki jos pasirašymą per šešis mėnesius nuo 1969 m. birželio 23 d.

17 straipsnis Įsigaliojimas

1. Ši Konvencija įsigalioja praėjus dvidešimt keturiems mėnesiams nuo dienos, kai ją pagal 16 straipsnio sąlygas be išlygų dėl priėmimo arba deponavusios priėmimo ar prisijungimo dokumentus pasirašo ne mažiau kaip dvidešimt penkios valstybių, kurių prekybos laivynai kartu sudaro ne mažiau kaip šešiasdešimt penkis procentus viso pasaulio prekybos laivyno bendrosios talpos, Vyriausybės. Šios Konvencijos įsigaliojimo datą Organizacija praneša visoms ją pasirašiusioms arba prie jos prisijungusioms Vyriausybėms.

2. Vyriausybėms, deponavusioms šios Konvencijos priėmimo arba prisijungimo prie jos dokumentą per šio straipsnio 1 punkte minimus dvidešimt keturis mėnesius, priėmimas arba prisijungimas įsigalioja įsigaliojant šiai Konvencijai arba praėjus trims mėnesiams nuo priėmimo arba prisijungimo dokumento deponavimo dienos, atsižvelgiant į tai, kuri šių datų yra vėlesnė.

3. Vyriausybėms, deponavusioms šios Konvencijos priėmimo arba prisijungimo prie jos dokumentą po jos įsigaliojimo, ši Konvencija įsigalioja praėjus trims mėnesiams nuo šio dokumento deponavimo dienos.

4. Jei bet kuris šios Konvencijos priėmimo arba prisijungimo prie jos dokumentas deponuojamas po dienos, kai įvykdomos visos priemonės, reikalingos, kad įsigaliotų šios Konvencijos pakeitimas, arba po to, kai, pakeitimą priimant vienbalsiai, pripažįstama, kad visos Susitariančiosios Vyriausybės jį priėmė pagal 18 straipsnio 2 punkto b papunkčio sąlygas, laikoma, kad šis dokumentas taikomas pakeistai Konvencijai.

18 straipsnis Pakeitimai

1. Ši Konvencija gali būti iš dalies pakeičiama kurios nors Susitariančiųjų Vyriausybių pasiūlymu, tam panaudojant bet kurią iš šiame straipsnyje nurodytų procedūrų.

2. Priimant pakeitimą visais balsais:

a) Susitariančiajai Vyriausybei paprašius, apie bet koki jos siūlomą šios Konvencijos pakeitimą Organizacija praneša visoms Susitariančiosioms Vyriausybėms, kad jį apsvarstytų ir vienbalsiai priimtų.

b) Bet kuris toks pakeitimas įsigalioja praėjus dvylikai mėnesių nuo dienos, kai jį priima visos Susitariančiosios Vyriausybės, jei nesusitariama dėl ankstesnės datos. Jei kuri nors Susitariančioji Vyriausybė per dvidešimt keturis mėnesius nuo dienos, kai Organizacija jai pirmą kartą praneša apie pakeitimą, nepraneša pastarajai šį pakeitimą priimanti arba atmetanti, laikoma, kad ji šį pakeitimą priėmė.

3. Pakeitimas po apsvarstymo pačioje Organizacijoje:

a) Susitariančiajai Vyriausybei paprašius, bet koks jos siūlomas šios Konvencijos pakeitimas svarstomas Organizacijoje. Jei jis priimamas Organizacijos Jūrų saugumo komiteto posėdyje dalyvaujančiųjų ir balsuojančiųjų dviejų trečdalių balsų dauguma, apie šį pakeitimą bent prieš šešis mėnesius iki jo svarstymo Organizacijos Asamblėjoje pranešama visoms Organizacijos narėms ir visoms Susitariančiosioms Vyriausybėms.

b) Jei pakeitimas priimamas Asamblėjoje dalyvaujančiųjų ir balsuojančiųjų dviejų trečdalių balsų dauguma, Organizacija praneša visoms Susitariančiosioms Vyriausybėms, kad jį priimtų.

c) Toks pakeitimas įsigalioja praėjus dvylikai mėnesių nuo dienos, kai jį priima du trečdaliai Susitariančiųjų Vyriausybių. Pakeitimas įsigalioja visoms Susitariančiosioms Vyriausybėms, išskyrus tas iš jų, kurios prieš įsigaliojant šiam pakeitimui pareiškia jo nepriimančios.

d) Priimant pakeitimą, Asamblėja dviejų trečdalių joje dalyvaujančiųjų ir balsuojančiųjų

balsų dauguma, įskaitant du trečdalius Vyriausybių, kurios atstovaujamos Jūrų saugumo komitete ir dalyvauja ir balsuoja Asamblėjoje, gali pasiūlyti nutarti, kad šis pakeitimas yra toks svarbus, jog bet kuri Susitariančioji Vyriausybė, pagal šio punkto c papunkčio sąlygas pareiškusi jo nepriimanti ir nepriėmusi šio pakeitimo per dvylika mėnesių nuo jo įsigaliojimo, šiam laikotarpiui pasibaigus nustoja būti šios Konvencijos šalimi. Prieš šiam nutarimui įsigaliojant, jį turi priimti du trečdaliai Susitariančiųjų Vyriausybių.

e) Niekas, kas išdėstyta šiame punkte, negali sukliudyti Susitariančiajai Vyriausybei, pirma pasiūliusiai pakeičiant šią Konvenciją veikti pagal šio punkto sąlygas, vėliau bet kuriuo metu imtis alternatyvių veiksmų pagal šio straipsnio 2 arba 4 punktus.

4. Konferencijos priimami pakeitimai:

a) Paprašius Susitariančiajai Vyriausybei, kurią palaiko ne mažiau kaip vienas trečdalis Susitariančiųjų Vyriausybių, Organizacija sušaukia Vyriausybių konferenciją šios Konvencijos pakeitimams apsvastyti.

b) Apie kiekvieną pakeitimą, priimtą šioje konferencijoje dalyvaujančių ir balsuojančių Susitariančiųjų Vyriausybių dviejų trečdalių balsų dauguma, Organizacija praneša visoms Susitariančiosioms Vyriausybėms, kad jį priimtų.

c) Toks pakeitimas įsigalioja praėjus dvylikai mėnesių nuo dienos, kai jį priima du trečdaliai Susitariančiųjų Vyriausybių. Pakeitimas įsigalioja visoms Susitariančiosioms Vyriausybėms, išskyrus tas iš jų, kurios prieš įsigaliojant šiam pakeitimui pareiškė nepriimančios.

d) Pagal šio punkto a papunkčio sąlygas sušaukta konferencija priimant pakeitimą gali joje dalyvaujančiųjų ir balsuojančiųjų dviejų trečdalių balsų dauguma nutarti, kad šis pakeitimas yra toks svarbus, kad bet kuri Susitariančioji Vyriausybė, pagal šio punkto c papunkčio sąlygas pareiškusi jo nepriimanti ir nepriėmusi šio pakeitimo per dvylika mėnesių nuo jo įsigaliojimo, šiam laikotarpiui pasibaigus nustoja būti šios Konvencijos šalimi.

5. Organizacija praneša visoms Susitariančiosioms Vyriausybėms apie bet kokius pakeitimus, kurie gali įsigalioti pagal šio straipsnio sąlygas, taip pat kiekvieno šių pakeitimų būsimą įsigaliojimo datą.

6. Priimant pagal šio straipsnio sąlygas bet kurį pakeitimą arba skelbiant pareiškimą, Organizacijai deponuojami atitinkami dokumentai, o ši praneša visoms Susitariančiosioms Vyriausybėms apie pareiškimo priėmimą arba jo gavimą.

19 straipsnis Denonsavimas

1. Bet kuri Susitariančioji Vyriausybė gali denonsuoti šią Konvenciją bet kuriuo metu praėjus penkeriems metams nuo Konvencijos įsigaliojimo šiai Vyriausybei dienos.

2. Denonsavimo dokumentas deponuojamas Organizacijai, o ši apie kiekvieną gautą denonsavimo dokumentą praneša kitoms Susitariančiosioms Vyriausybėms.

3) Denonsavimas įsigalioja praėjus vieniems metams po to, kai Organizacija gauna denonsavimo dokumentą arba po tokio ilgesnio laiko, koks jame nurodytas.

20 straipsnis Teritorijos

1. a) Jungtinės Tautos – tais atvejais, kai jos valdo teritoriją – arba bet kuri už teritorijos tarptautinius ryšius atsakinga Susitariančioji Vyriausybė, siekdamos išplėsti šios Konvencijos galiojimą tokiai teritorijai, kaip galima greičiau konsultuojasi su šia teritorija arba imasi kitokių atitinkamų priemonių ir gali bet kuriuo metu pareikšti, raštu pranešdamos Organizacijai, jog šios Konvencijos galiojimas išplečiamas šiai teritorijai.

b) Šios Konvencijos galiojimas pranešime įvardytai teritorijai išplečiamas nuo pranešimo

gavimo dienos arba nuo kitos šiame pranešime nurodytos datos.

2. a) Jungtinės Tautos arba bet kuri Susitariančioji Vyriausybė, pagal šio straipsnio 1 punkto a papunkčio sąlygas pareiškusi apie Konvencijos galiojimo išplėtimą teritorijai, gali bet kuriuo metu praėjus penkeriems metams nuo dienos, kai Konvencijos galiojimas taip išplečiamas bet kuriai teritorijai, pareikšti, raštu pranešdamas Organizacijai, jog ši Konvencija nustoja galiojusi bet kuriai pranešime įvardytai teritorijai.

b) Ši Konvencija nustos galioti bet kuriai tokiam pranešime minimai teritorijai praėjus vieniems metams arba kitam šiame pranešime nurodytam laikotarpiui nuo dienos, kada Organizacija ją gavo.

3. Organizacija praneša visoms Susitariančiosioms Vyriausybėms apie šios Konvencijos galiojimo išplėtimą bet kurioms teritorijoms pagal šio straipsnio 1 punkto sąlygas ir apie bet kurio tokio išplėtimo galiojimo baigtį pagal 2 punkto nuostatas, kiekvienu atveju nurodydama datą, nuo kurios šios Konvencijos galiojimas taip išplečiamas arba nutraukiamas.

21 straipsnis

Deponavimas ir registravimas

1. Ši Konvencija deponuojama Organizacijai, o jos Generalinis Sekretorius patvirtintas jos kopijas siunčia visoms Susitariančiosioms Vyriausybėms ir visoms prie šios Konvencijos prisijungusioms vyriausybėms.

2. Iškart po Konvencijos įsigaliojimo Organizacijos Generalinis Sekretorius jos tekstą siunčia Jungtinių Tautų sekretariatui, kad jis būtų įregistruotas ir paskelbtas pagal Jungtinių Tautų Chartijos 102 straipsnį.

22 straipsnis

Kalbos

Ši Konvencija sudaryta vienu egzemplioriumi anglų ir prancūzų kalbomis; abu tekstai yra autentiški. Parengiami ir kartu su pasirašytu originalu deponuojami oficialūs vertimai į ispanų ir rusų kalbas.

TAI PATVIRTINDAMI, tinkamai savo Vyriausybių įgalioti asmenys pasirašė šią Konvenciją.*

PRIIMTA 1969 metų birželio dvidešimt trečią dieną Londone

* Parašai praleisti.

I PRIEDAS

TAISYKLĖS LAIVŲ BENDRAJAI IR NAUDINGAJAI TALPOMS NUSTATYTI

1 taisyklė

Bendrosios nuostatos

1. Laivo talpa susideda iš bendrosios talpos ir naudingosios talpos.
2. Bendroji talpa ir naudingoji talpa nustatomos pagal šių taisyklių nuostatas.

3. Neįprastų tipų laivų, dėl kurių konstrukcinių ypatybių taikyti šių taisyklių nuostatas būtų neracionalu arba neįgyvendinama, bendrąją talpą ir naudingąją talpą nustato Administracija. Taip nustačiusi laivo talpą, Administracija pateikia Organizacijai jos taikyto metodo detales, kad jos būtų išplatintos Susitariančiųjų Vyriausybės žiniai.

2 taisyklė

Prieduose vartojamų terminų apibrėžtys

1. *Viršutinis denis*

Viršutinis denis – pats aukščiausias vientisas, nuo blogo oro ir jūros bangų poveikio neapsaugotas denis, kuris laivui plaukiant jūra turi nuolatinės drėgmei nepralaidžias užsandarinimo priemones visoms angoms jo išorinėje dalyje ir po kuriuo visos angos laivo bortuose turi nuolatinės priemonės joms uždaryti, kad nepraleistų vandens. Jei laivo viršutinis denis pakopinės konstrukcijos, viršutiniu deniu laikoma žemiausia neapsaugoto denio linija ir jos pratęsimas lygiagrečiai su viršutine denio dalimi.

2. *Teorinis borto aukštis*

a) Teorinis borto aukštis – vertikalus atstumas, išmatuotas nuo kilio viršaus iki viršutinio denio apačios prie laivo borto. Mediniuose ir mišrios (kompozicinės) konstrukcijos laivuose šis atstumas matuojamas nuo kilio išdrožos apkalai apatinės briaunos. Jei laivo modelio pjūvio apatinė dalis yra įdubusios formos arba jei išilgai kilio įtaisytos storos apkalos juostos, šis atstumas matuojamas nuo taško, kuriame laivo vidurio link pratęsta plokščiosios laivo dugno dalies linija kerta kilio šoną.

b) Laivuose su suapvalinta denio ir bortų jungimosi briauna teorinis borto aukštis matuojamas iki taško, kuriame kertasi teorinės denio ir borto apkalos linijos, pratęsus jas taip, lyg denis ir bortai jungtųsi kampu.

c) Jei viršutinis denis yra pakopinės konstrukcijos, o paaukštintoji denio dalis nusitęsusi virš taško, kuriame turi būti nustatomas teorinis borto aukštis, šis aukštis matuojamas iki pagalbinės linijos, nuo apatinės žemosios denio dalies pratęsimos linija, lygiagrečiai su paaukštintąja denio dalimi.

3. *Plotis*

Plotis – didžiausias laivo plotis, išmatuotas laivo midelyje iki teorinio španto linijos, jei laivas su metaline korpuso apkala, arba iki laivo korpuso išorinio paviršiaus, jei jo apkala iš kitokios medžiagos.

4. Uždaros patalpos

Uždaros patalpos – visos patalpos, kurias apriboja laivo korpusas, stacionarūs arba judami perdarai ar pertvaros, deniai arba dangos, išskyrus nuolatinius arba nuimamus tentus (uždangas). Jokie tarpai denyje, jokios angos laivo korpuse, denyje arba patalpos dangoje ar patalpos perdaruose ar pertvarose arba perdaro ar pertvaros nebuvimas neleidžia patalpos laikyti uždara patalpa.

5. Neįtraukiamos patalpos

Nepaisant to, kas pasakyta šios taisyklės 4 punkte, patalpos, nurodytos a-e papunkčiuose, vadinamos neįtraukiamomis patalpomis ir nėra įtraukiamos į uždarų patalpų tūrį; tačiau bet kuri šių patalpų laikoma uždara patalpa, jei ji atitinka mažiausiai vieną iš šių trijų sąlygų:

- patalpoje įrengtos lentynos arba kitokios priemonės kroviniams ar atsargoms laikyti;
- patalpos angos turi bet kokias priemones joms uždaryti;
- konstrukcija suteikia bet kokią galimybę šias angas uždaryti.

a) i) Patalpa antstate už galinės angos, kurios aukštis lygus tarpui tarp denių, neįskaitant užuolaidos pavidalo plokštės šios angos viršuje, kurios aukštis daugiau kaip 25 milimetrais (vienu coliu) neviršija gretimų denio bimsų aukščio; šios angos plotis turi būti lygus arba didesnis kaip 90 proc. angos linijoje išmatuoto denio pločio. Ši nuostata taikoma taip, kad į uždarų patalpų tūrį nebūtų įtraukta tikrai patalpos dalis tarp jos faktinės galinės angos ir linijos, nubrėžtos lygiagrečiai su angos linija arba jos priekiu per atstumą, lygų pusei angos linijoje išmatuoto denio pločio (I papildymas, 1 brėžinys).

a) ii) Jei dėl kurios nors konstrukcinės priežasties (išskyrus atvejus, kai laivo išorės apkala konverguoja) patalpos plotis būtų mažesnis kaip 90 procentų denio pločio, į uždarų patalpų tūrį neįtraukiama tikrai patalpos dalis tarp angos linijos ir su ja lygiagrečios linijos, nubrėžtos per tašką, kuriame skersai laivo išmatuotas patalpos plotis lygus arba mažesnis kaip 90 procentų denio pločio (I papildymas, 2, 3, ir 4 brėžiniai).

a) iii) Jei kurias nors dvi patalpas, kurių vieną arba abi pagal papunkčių a i ir / arba a ii sąlygas leidžiama neįtraukti į uždarų patalpų tūrį, skiria visiškai atviras (neįskaitant falšbortų arba atvirų turėklų) tarpas, šis leidimas joms netaikomas, kai šias dvi patalpas skiriantis tarpas mažesnis už pusę mažiausio denio pločio patalpas skiriančiame tarpe (I papildymas, 5 ir 6 brėžiniai).

b) Jūros bangų ir atmosferos poveikiui atvira patalpa po virš denio iškelta danga, jei šią dangą iš neapsaugotų patalpos šonų su laivo korpusu jungia tik ją laikantys stovai. Šiai patalpai galima įrengti atvirus turėklus arba falšbortą su užuolaidos pavidalo plokšte ties jais, arba prie laivo borto įtaisyti stovus, tačiau atstumas tarp turėklų arba falšborto viršaus ir užuolaidos plokštės turi būti ne mažesnis kaip 0,75 metro (2,5 pėdos) arba kaip vienas trečdalis patalpos aukščio, atsižvelgiant į tai, kuris šių dydžių didesnis (I papildymas, 7 brėžinys).

c) Patalpa antstate, kuris tęsiasi nuo vieno laivo borto iki kito, esanti tiesiai tarp priešpriešiniuose bortuose įrengtų angų, kurių aukštis ne mažesnis kaip 0,75 metro (2,5 pėdos) arba kaip vienas trečdalis antstato aukščio, atsižvelgiant į tai, kuris šių dydžių didesnis. Jei anga įrengta tikrai iš vieno borto, į uždarų patalpų tūrį neįtraukiama šios patalpos dalis apribojama ne daugiau

kaip vienu trečdaliu laivo pločio priešais angą, matuojant nuo angos link laivo vidurio (I papildymas, 8 brėžinys).

d) Patalpa, įrengta tiesiai po neuždaroma anga virš jos esančiame denyje, jei ši anga neapsaugota nuo blogo oro poveikio ir jei į uždarų patalpų turį neįtraukiama patalpos dalis apribojama angos plotu (I papildymas, 9 brėžinys).

e) Antstatų ribojančioje pertvoroje įrengta nuo blogo oro poveikio neapsaugota niša, kurios anga, neturinti priemonių jai uždaryti, vertikaliai tęsiasi nuo vieno denio iki kito – jei šios nišos vidaus plotis ne didesnis už įėjimo į ją plotį ir jei jos ilgis antstato viduje ne daugiau kaip du kartus didesnis už įėjimo plotį.

6. Keleivis

Keleivis – kiekvienas asmuo, kuris:

a) ne laivo kapitonas, įgulos narys arba kitas asmuo, pasamdytas ar priimtas dirbti laive ar eiti bet kurias su šio laivo veikla susijusias pareigas;

b) ne jaunesnis kaip metų vaikas.

7. Krovinių patalpos

Apskaičiuojant naudingąją talpą, įtraukiamos krovinių patalpos, t. y. uždaros patalpos, pritaikytos vežti krovinius, kurie bus iš laivo iškraunami, su sąlyga, kad šios patalpos įtraukiamos ir apskaičiuojant bendrąją talpą. Šios krovinių patalpos paženklinamos patvariu būdu raidėmis CC (*angl. cargo compartment*), išdėstytomis taip, kad gerai matytųsi; raidžių aukštis turi būti ne mažesnis kaip 100 milimetrų (4 coliai).

8. Nepralaidus drėgmei jūroje

Nepralaidus drėgmei jūroje – neleidžiantis vandeniui patekti į laivo vidų esant bet kokiam jūros bangavimui.

3 taisyklė

Bendroji talpa

Laivo bendroji talpa (BT) nustatoma pagal šią formulę:

$$BT = K_1 V;$$

čia: V – bendras visų laivo uždarų patalpų tūris kubiniais metrais;

$K_1 = 0,2 + 0,02 \lg V$ (arba pagal lentelę, pateiktą 2 papildyme).

4 taisyklė

Naudingoji talpa

1. Laivo naudingoji talpa (NT) nustatoma pagal šią formulę:

$$NT = K_2 V_c \left(\frac{4d}{3D} \right)^2 + K_3 \left(N_1 + \frac{N_2}{10} \right);$$

čia:

a) daugiklis $\left(\frac{4d}{3D} \right)^2$ negali būti didesnis už vienetą;

b) dėmuo $K_2 V_c \left(\frac{4d}{3D} \right)^2$ negali būti didesnis kaip 0,25 BT;

c) NT neturi būti mažesnė kaip 0,3 BT;

šioje formulėje:

V_c – bendras krovinių patalpų tūris kubiniais metrais;

$K_2 = 0,2 + 0,02 \lg V_c$ (arba pagal lentelę, pateiktą 2 papildyme);

$K_3 = 1,25 \frac{BT + 10,000}{10,000};$

D – teorinis borto aukštis midelyje, pagal apibrėžtį 2 taisyklės 2 punkte;

d – teorinė grimzlė midelyje, pagal apibrėžtį šios taisyklės 2 punkte;

N_1 – keleivių skaičius ne daugiau kaip 8 vietų kajutėse;

N_2 – kitų keleivių skaičius;

$N_1 + N_2$ – bendras keleivių skaičius, kurį laivui leidžiama vežti pagal laivo keleivinį liudijimą;

BT – laivo bendroji talpa, nustatyta pagal 3 taisyklės nuostatas, jei $N_1 + N_2$ mažiau negu 13, laikoma, kad $N_1 + N_2$ lygu nuliui.

2. Šios taisyklės 1 punkte nurodyta teorinė grimzlė (d) yra viena iš šių laivo grimzlių:

a) laivams, kuriems taikoma galiojanti Tarptautinė konvencija dėl laivų krovinių vaterlinijos nustatymo – grimzlė, atitinkanti jiems pagal šią Konvenciją nustatytą vasaros krovinių vaterliniją (išskyrus medienos krovinių krovines vaterlinijas);

b) keleiviniams laivams – grimzlė, atitinkanti aukščiausią laivo skirstymo į skyrius krovinių vaterliniją, jiems nustatytą pagal galiojančią Tarptautinę konvenciją dėl žmogaus gyvybės apsaugos jūroje arba pagal kitą jiems taikomą tarptautinį susitarimą;

c) laivams, kuriems Tarptautinė konvencija dėl laivų krovinių vaterlinijos nustatymo netaikoma, tačiau turintiems jiems pagal nacionalinius reikalavimus nustatytas krovines vaterlinijas – grimzlė, atitinkanti jiems taip nustatytą vasaros krovinių vaterliniją;

d) laivams, kuriems krovinių vaterlinija nustatyta, tačiau grimzlė apribota pagal nacionalinius reikalavimus – didžiausia jiems leidžiama grimzlė;

e) kitiems laivams – 75 procentai teorinio borto aukščio midelyje, pagal šios sąvokos apibrėžtį 2 taisyklės 2 punkte.

5 taisyklė

Naudingosios talpos keitimas

1. Jei pasikeičia 3 ir 4 taisyklėse apibrėžti laivo dydžiai, pvz., V , V_c , d , N_1 ar N_2 , ir dėl to padidėja pagal 4 taisyklės nuostatas nustatyta jo naudingoji talpa, šiam laivui nedelsiant pradedama taikyti pagal pakitusius dydžius iš naujo nustatyta naudingoji talpa.

2. Laivui, kuriam nustatytos 4 taisyklės 2 punkto a ir b papunkčiuose nurodytos krovininės vaterlinijos, leidžiama naudotis tikrai viena iš pagal 4 taisyklės nuostatas jam nustatytų naudingųjų talpų; ši talpa turi atitikti tą krovininę vaterliniją, kuri laivui nustatyta atsižvelgiant į jo konkrečią paskirtį.

3. Jei pakinta laivo dydžiai, pvz., V , V_c , d , N_1 ar N_2 , apibrėžti 3 ir 4 taisyklėse, arba jei, pasikeitus laivo darbo pobūdžiui, pasikeičia ir atitinkama jam paskirta šios taisyklės 2 punkte nurodyta krovininė vaterlinija ir dėl to pagal 4 taisyklės nuostatas nustatyta jo naudingoji talpa sumažėja, naujas tarptautinis laivo matmenų liudijimas (1969 m. forma) su jame nurodyta naujai nustatyta naudingąja talpa laivui neišduodamas tol, kol nepraeina dvylika mėnesių nuo laivo turimo liudijimo išdavimo dienos; tačiau šis reikalavimas netaikomas:

a) jei laivas perduodamas plaukioti su kitos valstybės vėliava;

b) jei laive atliekami perdirbimai arba pakeitimai, kurie, Administracijos nuomone, yra kapitalinio pobūdžio – pvz., antstato pašalinimas, dėl kurio prireiktų keisti laivui nustatytą krovininę vaterliniją; arba

c) keleiviniams laivams, specialiais, pvz., maldininkų, reisais ne kajutėse pervežantiems didelį skaičių keleivių.

6 taisyklė

Tūrių apskaičiavimas

1. Iš metalo pastatytuose laivuose visi į bendrosios ir naudingosios talpų skaičiavimus įtraukiami tūriai apskaičiuojami išmatuojant patalpas iki laivo korpuso arba konstrukcinių ribojančių plokščių vidinės pusės (nepaisant pritaisytos izoliacijos ar pan.), o iš bet kurios kitokios medžiagos pastatytuose laivuose – iki korpuso išorės arba iki konstrukcinių ribojančių paviršių vidinės pusės.

2. Išsikišimų tūriai įtraukiami į bendrą tūrį.

3. Jūros bangavimui atidengtų patalpų tūrių galima neįtraukti į bendrą tūrį.

7 taisyklė

Išmatavimas ir apskaičiavimas

1. Visiems tūriams apskaičiuoti naudojami dydžiai išmatuojami vieno centimetro arba vienos dvidešimtosios pėdos dalies tikslumu.

2. Tūriai apskaičiuojami tam tikrai patalpai taikomais skaičiavimo būdais ir laikantis Administracijai priimtino tikslumo.

3. Skaičiavimas neturi būti sudėtingas, kad jį būtų galima nesunkiai patikrinti.

II PRIEDAS

TARPTAUTINIS LAIVO MATMENŲ LIUDIJIMAS (1969 M. FORMA)

(Oficialus antspaudas)

Išdavė pagal 1969 m. Tarptautinę konvenciją dėl laivų matmenų nustatymo, įgaliojus

.....
(visas oficialus šalies pavadinimas)

Vyriausybei, kuriai ši Konvencija įsigaliojo 19,

.....
(visas oficialus asmens arba pagal 1969 m. Tarptautinę konvenciją dėl laivų matmenų nustatymo organizacijos
pripažintos organizacijos pavadinimas)

Laivo pavadinimas	Skiriamasis numeris arba raidės	Įregistravimo uostas	Data*

*Atitinkamai įrašoma arba data, kai laivo kilis buvo pastatytas ant stapelio ar kai laivo statybos etapas buvo panašus (2 straipsnio 6 punktas), arba data, kai laive buvo atlikti kapitalinio pobūdžio perdirbimai arba pakeitimai (3 straipsnio 2 punkto b papunktis).

PAGRINDINIAI MATMENYS

Ilgis (2 straipsnio 8 punktas)	Plotis (2 taisyklės 3 punktas)	Teorinis borto aukštis midelyje iki viršutinio denio (2 taisyklės 2 punktas)

ŠIO LAIVO TALPOS:

BENDROJI TALPA

NAUDINGOJI TALPA

Šiuo liudijimu pažymima, kad šio laivo talpos buvo nustatytos pagal 1969 m. Tarptautinės konvencijos dėl laivų matmenų nustatymo nuostatas.

Išduota..... 19.....
(liudijimo išdavimo vieta) (išdavimo data)

.....
(liudijimą išduodančio pareigūno parašas)
ir/arba
(išduodančios institucijos antspaudas)

Jei pasirašoma, pridedama ši pastraipa:

Čia pasirašantis pareiškia, kad jis pirmiau nurodytos Vyriausybės tinkamai įgaliotas išduoti šį liudijimą.

.....
(Parašas)

Į LAIVO TALPĄ ĮTRAUKTOS PATALPOS

BENDROJI TALPA			NAUDINGOJI TALPA		
Patalpos pavadinimas Po deniu	Vieta –	Ilgis –	Patalpos pavadinimas	Vieta	Ilgis
			KELEIVIŲ SKAIČIUS (4 taisyklės 1 punktas) Keleivių skaičius ne daugiau kaip 8 vietų kajutėse.. Kitų keleivių skaičius..		

NEĮTRAUKIAMOS PATALPOS (2 taisyklės 5 punktas)	TEORINIS BORTO AUKŠTIS (4 taisyklės 2 punktas)
Tos iš čia nurodytų patalpų, kurios apima ir uždarus, ir neįtraukiamus tūrius, pažymimos žvaigždute (*).	
Pirmo matavimo vieta ir data.....	
Paskutinio iš ankstesnių matavimų vieta ir data.....	

PASTABOS:

1 PRIEDĖLIS

Brėžiniai, nurodyti 2 taisyklės 5 punkte

Šiuose brėžiniuose:

O – neįtraukiama patalpos dalis;

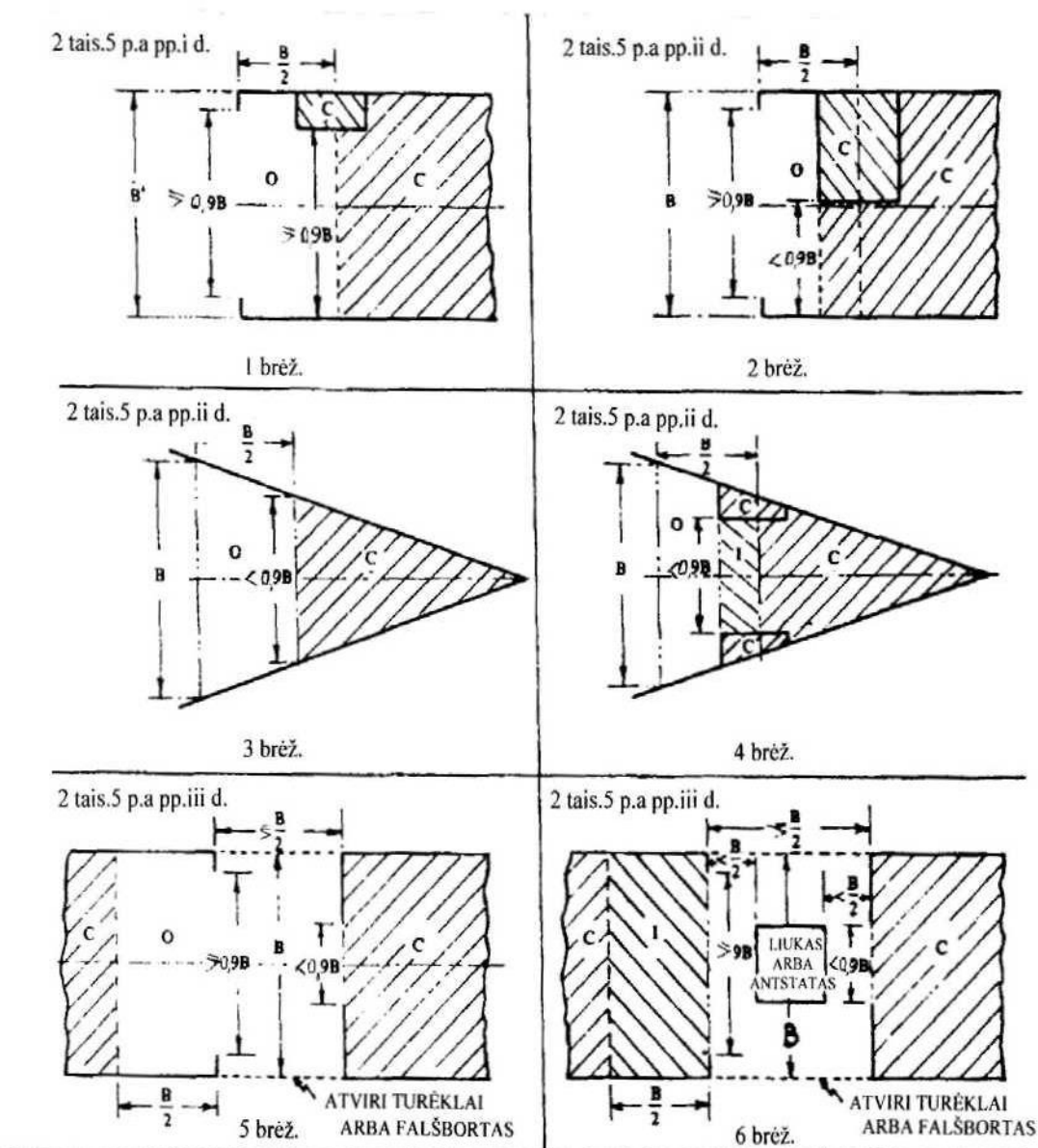
C – uždara patalpa;

I – patalpos dalis, kuri turi būti laikoma uždara patalpa.

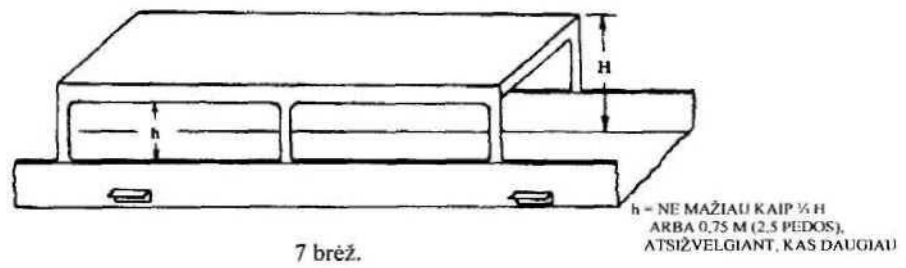
Užbrūkšniuotos dalys turi būti įtraukiamos į uždarų patalpų turį.

B – denio plotis angoje.

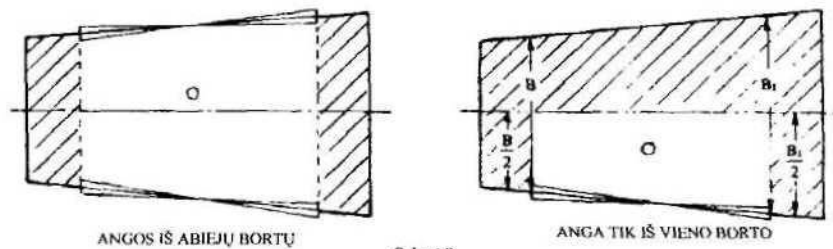
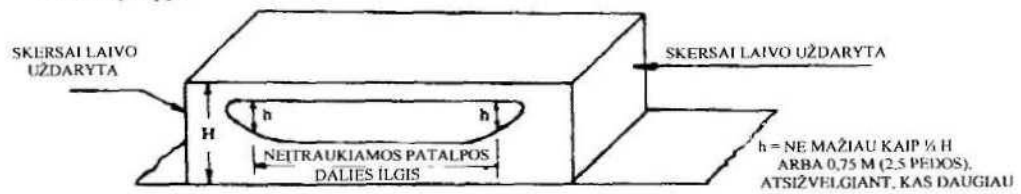
Laivuose su suapvalinta denio ir bortų jungimosi briauna plotis matuojamas taip, kaip parodyta 11 brėžinyje.

2 tais.5 p.b pp.

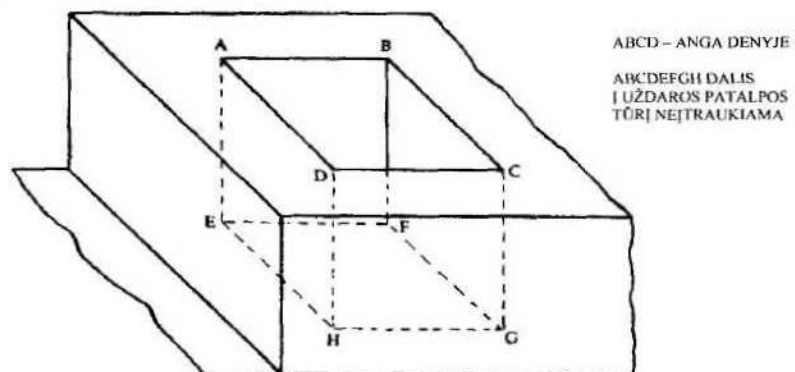

2 tais.5 p.c pp.

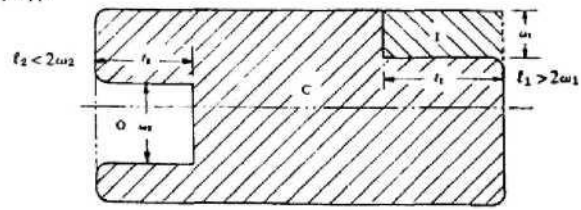
8 brėž.

2 tais.5 p.d pp.

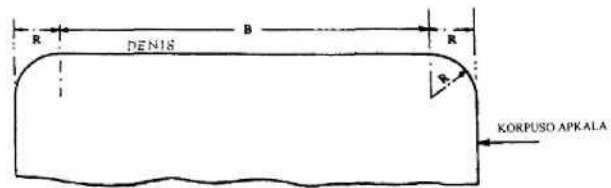
9 brėž.

2 tais.5 p.e pp.

10 brėž.

LAIVAI SU SUAPVALINTA DENIO IR BORTŲ
JUNGIMOSI BRIAUNA

11 brėž.

2 PRIEDĖLIS

KOEFIICIENTAI K_1 IR K_2 , NURODYTI 3 TAISYKLĖJE IR 4 TAISYKLĖS 1 PUNKTEV arba V_c – tūris kubiniais metrais

V arba V_c	K_1 arba K_2	V arba V_c	K_1 arba K_2	V arba V_c	K_1 arba K_2	V arba V_c	K_1 arba K_2
10	0,2200	45000	0,2931	330000	0,3104	670000	0,3165
20	0,2260	50000	0,2940	340000	0,3106	680000	0,3166
30	0,2295	55000	0,2948	350000	0,3109	690000	0,3168
40	0,2320	60000	0,2956	360000	0,3111	700000	0,3169
50	0,2340	65000	0,2963	370000	0,3114	710000	0,3170
60	0,2356	70000	0,2969	380000	0,3116	720000	0,3171
70	0,2369	75000	0,2975	390000	0,3118	730000	0,3173
80	0,2381	80000	0,2981	400000	0,3120	740000	0,3174
90	0,2391	85000	0,2986	410000	0,3123	750000	0,3175
100	0,2400	90000	0,2991	420000	0,3125	760000	0,3176
200	0,2460	95000	0,2996	430000	0,3127	770000	0,3177
300	0,2495	100000	0,3000	440000	0,3129	780000	0,3178
400	0,2520	110000	0,3008	450000	0,3131	790000	0,3180
500	0,2540	120000	0,3016	460000	0,3133	800000	0,3181
600	0,2556	130000	0,3023	470000	0,3134	810000	0,3182
700	0,2569	140000	0,3029	480000	0,3136	820000	0,3183
800	0,2581	150000	0,3035	490000	0,3138	830000	0,3184
900	0,2591	160000	0,3041	500000	0,3140	840000	0,3185
1000	0,2600	170000	0,3046	510000	0,3142	850000	0,3186
2000	0,2660	180000	0,3051	520000	0,3143	860000	0,3187
3000	0,2695	190000	0,3056	530000	0,3145	870000	0,3188
4000	0,2720	200000	0,3060	540000	0,3146	880000	0,3189
5000	0,2740	210000	0,3064	550000	0,3148	890000	0,3190
6000	0,2756	220000	0,3068	560000	0,3150	900000	0,3191
7000	0,2769	230000	0,3072	570000	0,3151	910000	0,3192
8000	0,2781	240000	0,3076	580000	0,3153	920000	0,3193
9000	0,2791	250000	0,3080	590000	0,3154	930000	0,3194
10000	0,2800	260000	0,3083	600000	0,3156	940000	0,3195
15000	0,2835	270000	0,3086	610000	0,3157	950000	0,3196
20000	0,2860	280000	0,3089	620000	0,3158	960000	0,3196
25000	0,2880	290000	0,3092	630000	0,3160	970000	0,3197
30000	0,2895	300000	0,3095	640000	0,3161	980000	0,3198
35000	0,2909	310000	0,3098	650000	0,3163	990000	0,3199
40000	0,2920	320000	0,3101	660000	0,3164	1000000	0,3200

Koeficientai K_1 ir K_2 tarpinėms tūrių V ir V_c reikšmėms apskaičiuojami linijine interpoliacija.
Tarpinių tūrių V ir V_c reikšmių koeficientai K_1 ir K_2 apskaičiuojami linijine interpoliacija.